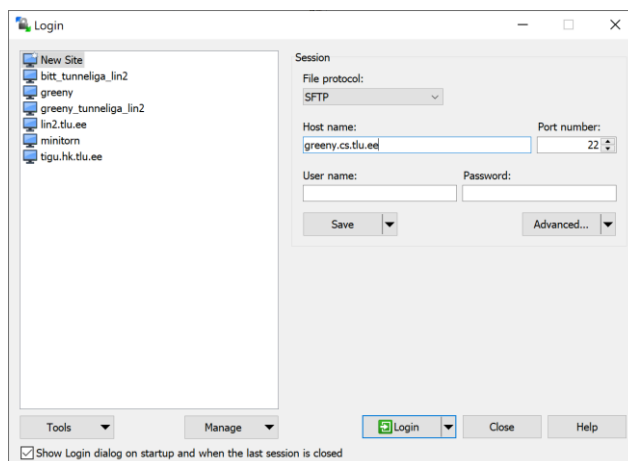

WinSCP kasutuselevõtt

Peale WinSCP installimist pole tal olemas ei salvestatud servereid ega ka normaalset tekstiredaktorit.

Käivitamise järel tuleb soovitud serveri nimi „Host“ väljale kirjutada! Siin näites on selleks greeny.cs.tlu.ee

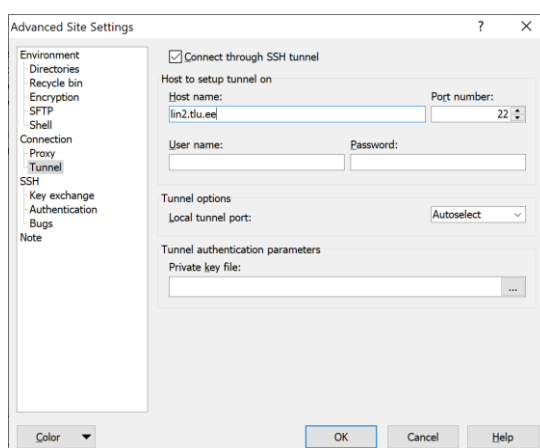

Joonis 1 WinSCP dialoogiaken soovitud serveri valimiseks, vasakul näha salvestatud valikud

Kuna server greeny.cs.tlu.ee on ülikooli sisevõrgus ning väljastpoolt ülikooli juurdepääs on tulemüüriga tõkestatud, siis ülikooli WiFi võrgus (näiteks oma sülearvutiga) või kodus viibides, tuleb kasutada tunnelit läbi ülikooli avaliku serveri.

Tunneli saab luua läbi serveri lin2.tlu.ee, mille kasutajatunnus ja salasõna on samad, mis ülikooli e-posti ja ÕIS-i kasutamiseks.

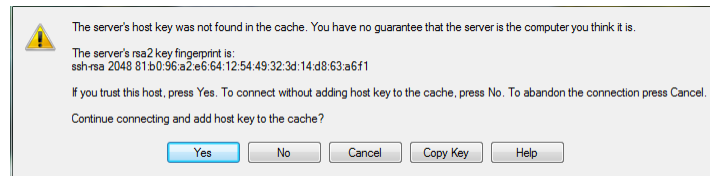
Tunneli kasutamiseks tuleb enne sisselogimist klõpsata nupul „Advanced“, mille järel avaneb uus dialoogiaken. Selles tuleb vasakul serval valida „Tunnel“. Seejärel akna ülaseras märkida valik „Connect through SSH tunnel“ ning „Host name“ väljale kirjutada serveri aadress (siin näites lin2.tlu.ee). Sulgege see aken klõpsates nupul „OK“!

Joonis 2 WinSCP dialoogiaken tunneli kasutamiseks

Klõpsates nupul „Login“ võetakse serveriga ühendust.

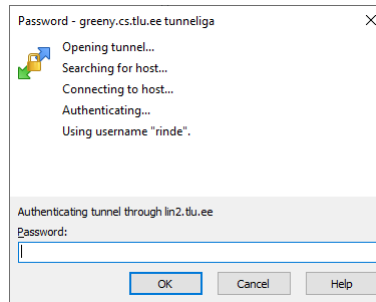
NB! Esimesel korral küsitakse krüptovõtme kohta:

Joonis 3 WinSCP kinnituse küsimine krüptovõtme salvestamiseks

Valige „Yes“ ning jätkake oma kasutajanime ja parooliga!

Järgnevalt küsitakse järjest kasutajatunnust ning salasõna. Tähelepanelik peab olema tunneli kasutamisel, sest siis küsitakse kõigepealt selle avaliku serveri kasutajatunnust ning salasõna, läbi mille tunnel luuakse. Seejärel aga alles lõplikuks sihtkohaks oleva serveri oma!

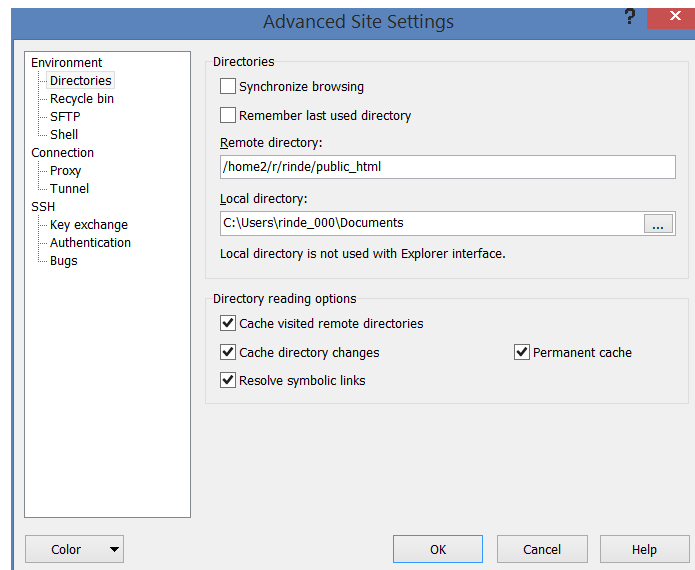
Joonis 4 WinSCP ühenduse salasõna dialoogiaken, näha on, et oodatakse tunneli ehk avaliku serveri (lin2.tlu.ee) kasutaja salasõna

Enne sisselogimist („Login“ nupul klõpsamist) saaks valitud serveri jaoks profiili salvestada, et tulevikus ei peaks iga kord kõiki valikuid uuesti läbi tegema, serverite nimesid uuesti sisestama. Selleks tuleb klõpsata nupul „Save“ ja profiilile nimi anda (näiteks: „greeny.cs.tlu.ee tunneliga“).

Viimati külastatud kataloogi meelespidamine

WinSCP uutel versioonidel on kombeks meeles pidada, mis kataloogi viimati antud serveris külastati ja see ka järgmine kord avada! Üldkasutatavatel arvutitel tekitab see kindlasti probleeme, sest erinevad kasutajad satuvad sedasi eelmise isiku kataloogi, kus neil puuduvad igasugused õigused ning loomulikult ka vajadus midagi teha.

Vastava omaduse väljalülitamiseks klõpsata nupul „Advanced“ (olemasoleva salvestatud profiili puhul vali profiil, klõpsa „Edit“ ja siis seesama „Advanced“). Avanevas aknas vali vasakul serval „Directories“, ja siis eemalda märged märkeruudust „Remember last used directory“.

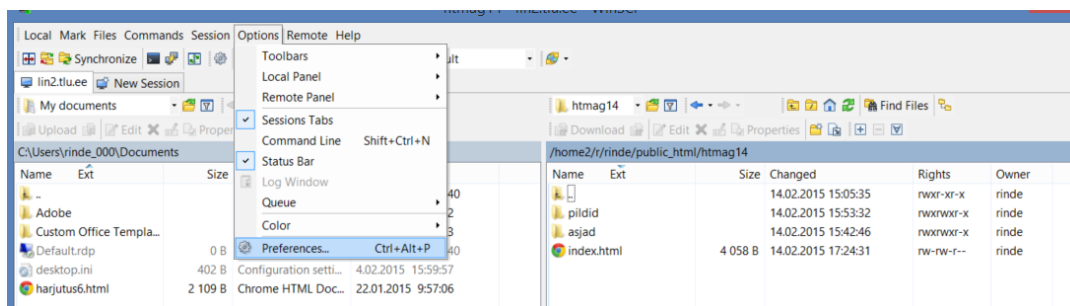
Joonis 5 WinSCP viimati külastatud serveri meelepidamise keelamine

See server on Teil edaspidigi vajalik, salvestage see klõpsates nupul „Save“!

WinSCP tekstiredaktori määramine

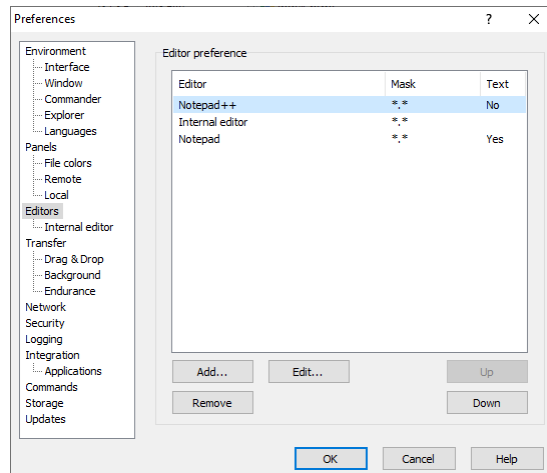
Soovitame ka WinSCP puhul otse serverist failide avamiseks kasutada Notepad++ nimelist programmi! See peab nüüdseks muidugi installitud olema!

Valige *Options* menüüst *Preferences*!

Joonis 6 WinSCP eelistuste valimine

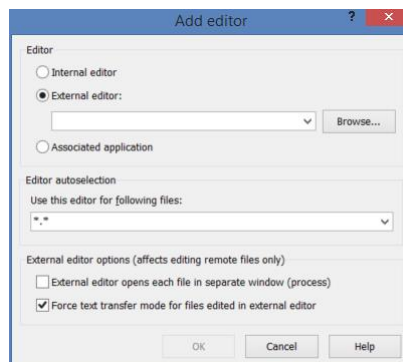
Avanevas aknas leidke vasakul serval valik „*Editors*“! Siis näete olemasolevate tekstiredaktorite valikut.

Joonis 7 WinSCP tekstitoimetajate dialoogiaken (Notepad++ on siin juba lisatud ja esimeseks tõstetud)

Ilmselt pole seal Notepad++ valikut, see tuleb lisada.

Klõpsake nupul „Add“ ja avanevas aknas valige „External editor“!

Joonis 8 WinSCP tekstitoimetaja lisamise dialoogiaken

Klõpsake nupul „Browse“ ja otsige üles Notepad++ käivitusfail! See peaks Teiegi arvutis olema kohal: **C:\Program Files (x86)\Notepad++**

Kui olete ülaltoodud akna sulgenud, peaks Notepad++ olema WinSCP tekstiredaktorite nimekirjas! Ilmselt küll kõige alumine aga see peaks olema esimene, et teda esimesena kasutataks. Valige Notepad++ ja klõpsates nupul „Up“ liigutage ta nimekirjas esimeseks.

Nüüdsest avanevad tekstifailid WinSCP kaudu Teie valitud programmiga!

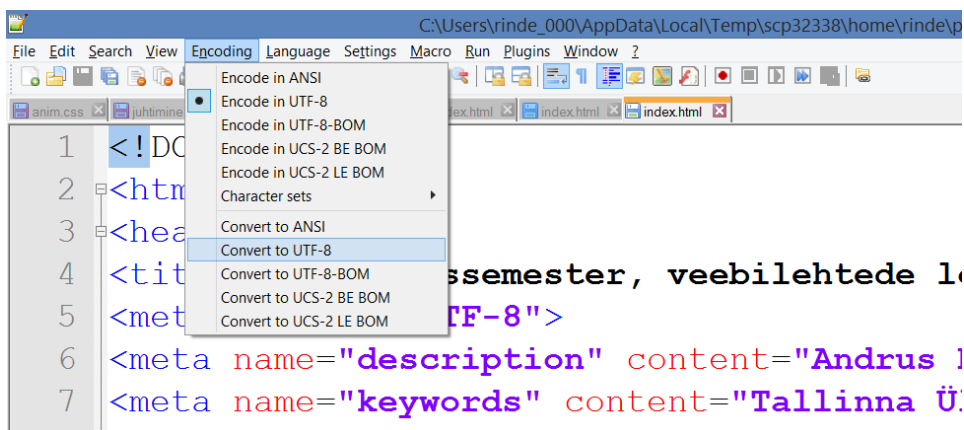
NB! Ärge unustage, et iga kord pärast serverisse logimist, esimesel katsel teksti muudatusi salvestada, küsib WinSCP kinnituseks veelkord parooli!

Notepad++

Notepad++ eelis tavalise Notepad'i ees seisneb peamiselt erinevate skriptikeelte tundmises. Alternatiivina võib kasutada veel näiteks programme Atom, Sublime Text, Visual Studio Code jne.

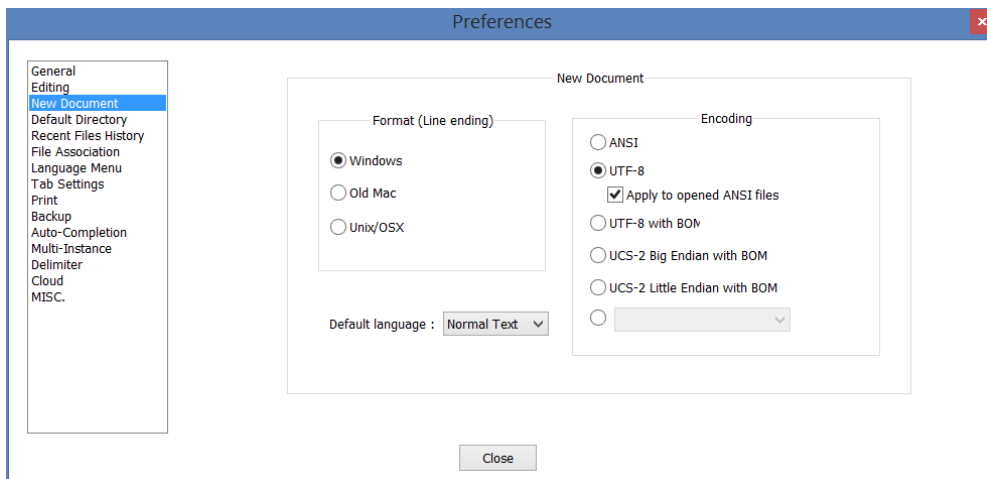
Selleks, et Notepad++ kirjutamisel ka erinevaid võimalusi ise välja pakuks, tuleks vastav lisamoodul aktiveerida. Valige *Plugins* menüüst *Plugin Manager*, edasi valik *Show Plugin Manager*. Avanevas aknas otsige ja valige *Emmet* ning klõpsates nuppu „Install“ peakski vastav moodul paigaldatama!

Kui loote uusi veebilehti, palun määrake kodeeringuks UTF-8, selleks valige avatud faili korral *Encoding* menüüst valik *Convert to UTF-8*!

Joonis 9 Notepad++ teksti kodeeringu menüü

Selleks, et määrata see kodeering vaikimisi kasutatavaks kõigi uute failide jaoks, valige *Settings* menüüst *Preferences*. Avanevas aknas valige vasakul serval New Document ja siis Encoding seksioonis (paremal) määrake vastav kodeering.

Joonis 10 Notepad++ eelistuste dialoogiaken, sätted uute dokumentide jaoks